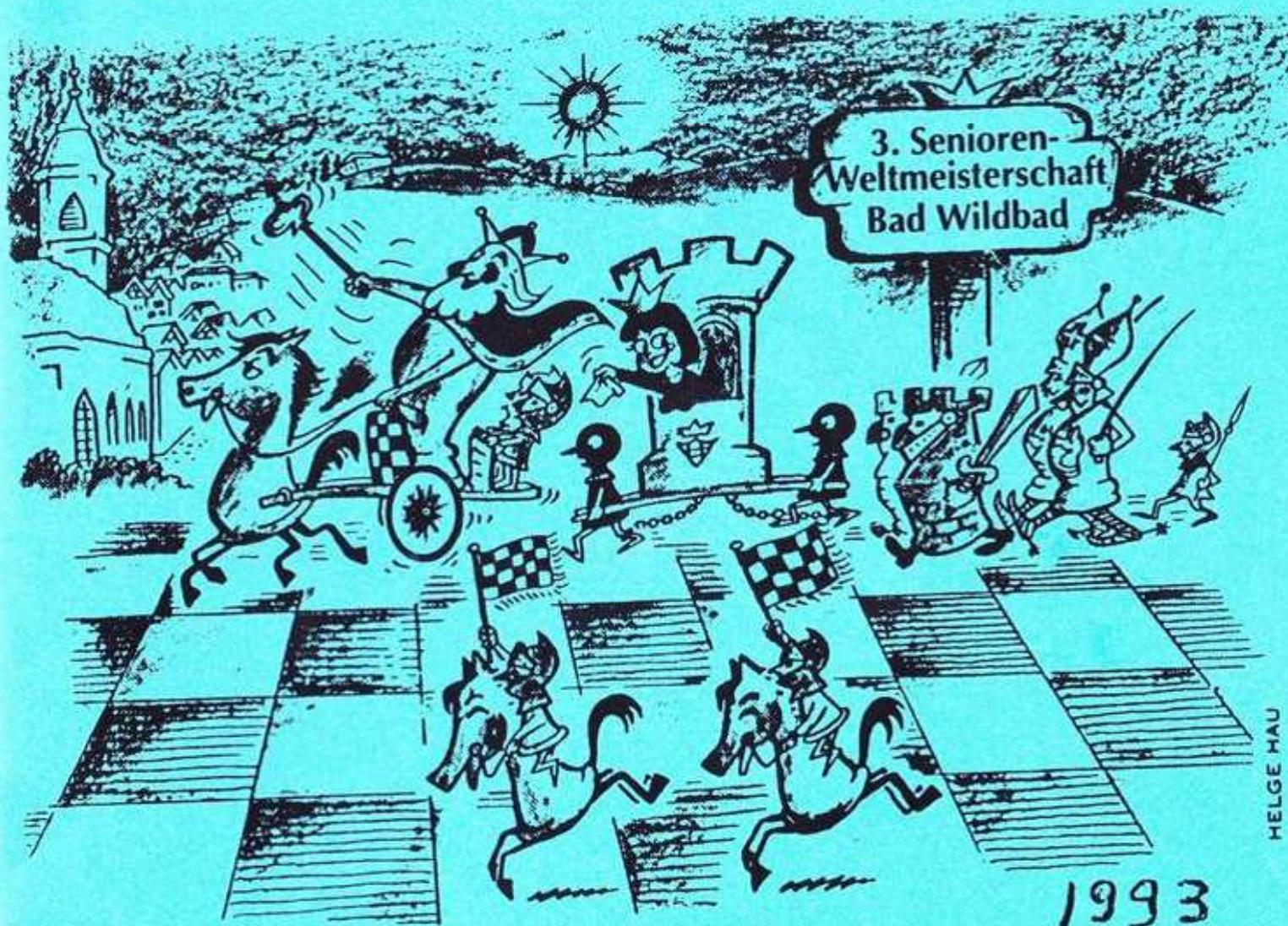

UNITAS nieuws 2

bijlage

UNITAS NIEUWS

**Orgaan van de CSV Unitas
14^e jaargang bijlage bij nummer 2; januari 1994**

**Klubavond: donderdagavond, opgave voor 19.30 uur in:
Het Denksportcentrum Oliemuldersweg 43
Groningen tel. 050 - 126937**

De redacteuren: Bert Drolenga
  Karel Schoenmaker
  Michiel Stafleu

Redaktie-adres: Karel Schoenmaker

Druk: Repro afd. Scheikunde Rijksuniversiteit Groningen

Auteur: *Wout Knol*

Schaken in Bad Wildbad van 7 - 21 november 1993

Per trein onderweg naar het derde wereldkampioenschap voor senioren hoefde ik nu slechts viermaal over te stappen in resp. Zwolle, Arnhem, Karlsruhe en Pforzheim. Wildbad ligt zo'n 30 km ten zuiden van Pforzheim aan de Große Enz in het Zwarte Woud en is eindstation. In 1985 speelde ik hier al eens in een open toernooi, het eerste toernooi in het Westen waaraan Zusza Polgar meedeed. In een Unitas Nieuws heb ik indertijd hierover geschreven.

"Assen is de hoofdstad van Drenthe" zei de Duitser in het hotel. Een schaakspeler die net als ik een dag eerder was gearriveerd. Tot mijn grote verbazing kon hij de provincies met hun hoofdsteden ook zingend ten gehore brengen. In goed Nederlands vertelde hij van zijn lagere-schooljaren in Hoensbroek van 1929-1933. De verplichte mis ging aan elke schooldag vooraf. Het schoolrapport begon dan ook met het aantal verzuimde missen; bij mij met Bijbelse- en Kerkgeschiedenis, maar dat was dan ook later. Wat je voor een cent al niet kon kopen, van propgeschieters tot voetbalplaatjes: Techniek en Tactiek geheten. Aan dit zorgeloze bestaan kwam abrupt een einde toen na de Rijksdagbrand in Berlijn in 1933 het Duitse gezin door opgeschoten knapen met het lied Van der Lubbe arme jongen enz. naar Duitsland werd teruggezonden. De belangstelling voor Nederland en zijn geschiedenis en taal is desondanks gebleven.

Bad Wildbad wird Austragungsort exklusiver Schachturniere

Bad Wildbad, der traditionsreiche Kurort im nördlichen Schwarzwald wird in der Zeit vom 7. bis 21. November 1993 Austragungsort von gleich drei hochkarätigen Schachturnieren.

Die Meister im Spiel der Könige treffen sich unter der Schirmherrschaft des Ministerpräsidenten des Landes Baden-Württemberg Erwin Teule im legendären Badeort der Fürsten und Könige zu folgenden Veranstaltungen

- 3. offene Schachweltmeisterschaft der Seniorinnen u. Senioren
- Deutsche Schachmeisterschaft
- 9. Bad Wildbad Open

Ausrichter aller drei Turniere ist der Spezialveranstalter Chess Org. vertreten durch Herrn Reinhold Hoffmann

Während das Turnier Bad Wildbad Open im 9. Durchführungs-jahr bereits als erfolgreiche Tradition in Bad Wildbad angesehen werden kann und deshalb auch immer mehr Teilnehmer anspricht, erleben die Thermen im Schwarzwald mit der Seniorinnen-Schachweltmeisterschaft und der Deutschen Schachmeisterschaft zwei hochrangige Premieren. So werden sich bei der Deutschen Meisterschaft die Spitzen der nationalen Schachwelt um die besseren Spielzüge und Kombinationen zum wohlverdienten Sieg bemühen, das 3. Offene Schachweltmeisterschafts-Turnier der Seniorinnen und Senioren wird hingegen internationales Flair in die Kurstadt bringen. Rund 200 Teilnehmerinnen und Teilnehmer aus 20 Nationen werden um den Weltmeister-Titel ringen.

Gespielt werden 11 Runden nach dem Schweizer System - harte Bedingungen, die von den Spielerinnen und Spielern höchste Konzentration, immense Erfahrung und wahrhaft meisterliche Leistungen ihres kreativen Intellekts verlangen, um mit raffinierten Strategien und viel hintergrundiger List den Gegner bezwingen zu können. Attraktiver Lohn für diese Mühen wird zusätzlich zum Weltmeistertitel ein wertvoller Goldpokal sein.

Thermen-Journal Bad Wildbad 1/93

Na tweemaal Bad Wörishofen voor de derde maal in Duitsland, en terecht, want in geen enkel land heeft het seniorenschaak zo'n vlucht genomen als in dit land. Ook voor de derde keer was de organisatie in handen van Chess Org. van de heer Reinhold Hoffmann en de hoofdsponsor de Verwaltungs- und Privatbank Vaduz-Liechtenstein.

Er bleken uiteindelijk bij de heren 154 deelnemers te zijn, waaronder de GM's: Taimanov (R), Suetin (R), Gurgenidze (Geo), Lein (USA), Krogius (R), Vasiukov (R), Unzicker (D) en de IM's: Khasin (R), Vatnikov (USA), Honfi (Hon), Onat (Turkije), Sarapu (N-Zld) en de Duitse FM's: Braun, Hofmann, Fronczek en de Roemeen Reicher, ook FM.

Voor het damestoernooi hadden zich 24 deelneemsters aangemeld, waaronder de GMF's: Tatiana Zatulovskaja (R) en Eva Ladanyike-Karakas (Hon). Doordat de IMF Skegina uit Israël niet kwam opdagen werd het aantal helaas oneven. In deze groep speelde opnieuw geen Nederlandse mee; bij de heren vijf landgenoten, te weten P.Veldheer (Pat Mat), N.Oud (VAS-ASC), H.van Bellen (DD), O.Rost van Tonningen (DD) en Knol (Unitas).

De GM's Smyslov en Geller, elk reeds éénmaal senioren-wereldkampioen, hadden aan de verlokking van het grote geld geen weerstand kunnen bieden en waren naar het Interlistoernooi in Tilburg getogen. Op slag was nu Taimanov favoriet.

Die Schach-Welt blickt nach Bad Wildbad

(esach). Mit der festlichen Eröffnung der 3. Senioren-Schach-Weltmeisterschaft im Badhotel fand am Sonntag abend eines der Hauptereignisse, das den internationalen Schach-Kalender prägt, seinen Auftakt. Insgesamt zwei Wochen rückt Bad Wildbad in den Mittelpunkt des Turnierschachs. Reinhold Hoffmann von der Chess Org. Völklingen, der als Organisator und Veranstalter des bedeutenden Ereignisses firmiert, gelang es in enger Zusammenarbeit und engagierten Hilfe mit den örtlichen Institutionen, diese Großveranstaltung ins obere Enztal zu bringen. Vor dem offiziellen Auftakt im großen Festsaal des Badhotels herrschte am Sonntag abend beim Stehempfang im Foyer und der Bar fast babylonisches Sprachengewirr. Die Schachgrößen des gesetzteren Alters aus aller Welt geben sich in Bad Wildbad die Ehre. Als einziger Folklore-Farb tupfer war die „Trachtenfamilie“ Siegfried Bott präsent, die in der Tracht des nördlichen Schwarzwaldes die Blicke auf sich zog.

Nach der festlich-musikalischen Einstimmung eines Bläserquintetts der Musikhochschule Karlsruhe begrüßte Reinhold Hoffmann die Ehrengäste und die WM-Teilnehmer. In seine Dankesworte schloß er das finanzielle Engagement ebenso ein wie er sich anerkennend über die aktive Hilfe äußerte, die ihm in Bad Wildbad im Vorfeld der Championships zuteil wurde. „Die Idee der Senioren-Schach-Weltmeisterschaft hat sich durchgesetzt“, freute sich Reinhold Hoffmann im Blick auf die Anmeldungen für die dritte Neuauflage des Turniers, wobei er die zweifache Weltmeisterin Dr. Ladanyike-Karakas aus Ungarn besonders begrüßte. „Das Schönste sind die Frauen, aber das Aufregendste ist Schach“, philosophierte Hoffmann im Schlussatz der Begrüßung; so sei Hoffmann von einer jungen Journalistin zitiert worden – und dem wolle er zum Beginn der WM nichts hinzufügen.

Bürgermeister Bodo König sowie Bäder- und Kurbetriebsgeschäftsführer Ulrich Kerle stellten in Aufgabenteilung und unterhaltender Dialogregie Bad Wildbad in seiner geschichtlichen Bedeutung, strukturellen Entwicklung und den anstehenden Maßnahmen der Zukunftssicherung vor und brachten an die Adresse der WM-Teilnehmer zum Ausdruck, „nicht nur Schach zu spielen, sondern auch den herbstlichen Schwarzwald und die therapeutischen Möglichkeiten des Staatsbads zu genießen“. „Der König hat das Sagen“, klinkte sich Ulrich Kerle in bezug auf das Schachspiel in den Info-Vortrag des Bürgermeisters in freundschaftlich ironisierender Doppeldeutigkeit ein, um in aller Bescheidenheit festzustellen, „daß sie mit Bad Wildbad den besten und in-

teressantesten Ort für die Schach-WM gewählt haben. Vergessen sie nicht die Züge und auch nicht die Vorzüge Bad Wildbads“ – schloß die offizielle Präsentation der Bäderstadt.

Grußworte von Egon Ditt, Bremen, Präsident des Deutschen Schachbundes und Vizepräsident des Welt-schachbundes (Fide) sowie Dr. Oswald von Goertz, Präsident der Verwaltungs- und Privat-Bank AG Vaduz (Liechtenstein) als Hauptsponsoren der Weltmeisterschaft schlossen sich in zweisprachiger Form an. Uneingeschränkte Aufmerksamkeit trotz später Stunde fand der abschließende Festvortrag des Internationalen Großmeisters Ludek Pachmann, der in den Jahren 1984 bis 1989 das Projekt Schachgymnasium und Leistungszentrum im Jugenddorf Altensteig leitete. „Europa ist im Schach bereits eine Tatsache“, stellte er erfreut unter Berücksichtigung der Mannschaftsspieler in der Bundesrepublik fest. Vom Ural bis zum Atlantik sicherten sich die Spitzenteams die Dienste von Polen, Russen, Tschechen und anderer Nationalitäten. „Nur“, legte er den Finger in bestem Deutsch und den Sprachfärbungen seiner Muttersprache: „wo sind sie nur geblieben, die deutschen Nachwuchsspieler“. Auch die im internationalen Schach sich zeigenden Strukturen wie beispielweise die Entwicklung der Preisgelder in astronomische Höhen fand Erwähnung, wie Pachmanns vergleichsweise bescheidener Hauptpreis seines ersten Profi-Turniersiegess mit 18 Jahren im Herbst 1942: Ein Huhn und 3 Kilogramm Mehl. „Und da wurde ich noch reingelegt, als es zu Hause beim Nachwiegen zur zweieinhalf Kilo waren“.

De feestrede van GM Ludek Pachman (Praag) was schitterend. Na Hoffmann's introductie als Festredner begon hij met te zeggen dat hij nog nooit een feestrede had gehouden, meestal als hij een speech had gehouden was het na afloop Krach und kein Fest, zinspelend op zijn verleden als politieke vluchting uit Tsjecho-Slowakije. Daarna kwam het verhaal over de kip en het meel. Vlot, geestig,

ongedwongen, het leek net à l'improviste. Hij eindigde met zijn laatste Alptraum. In Bad Wildbad wordt in 2030 weer een wereldkampioenschap voor senioren gehouden. Campomanes is nog steeds president van de FIDE. Karpov en Kasparov spelen beiden mee, geven ieder afzonderlijk vooraf een persconferentie en beschuldigen elkaar van alles. "Wees blij nu te leven", zo besloot hij.

Erster Zug mit den schwarzen Steinen: Um 14.28 Uhr wurde Schach-WM in Bad Wildbad eröffnet

**Interessierte Besucher können Schachkapazitäten
über die Schulter gucken**

Nach umfangreichen organisatorischen Vorbereitungen und einer an der jeweiligen Spielstärke der Teilnehmer orientierten Auslosung gab am Montagnachmittag knapp eine halbe Stunde hinter dem Zeitplan Hauptschiedsrichter H. Krützfeldt,

Sportdirektor des Deutschen Schachbundes, die erste Spielrunde der 3. offenen Weltmeisterschaft der Seniorinnen und Senioren frei. Zuvor hatten WM-Organisator Reinhold Hoffmann, Völklingen, Hauptsponsoren-Repräsentant Dr. Oswald von Goertz, Liechtenstein, Dr. Gauba namens des Bad Wildbader Schachclubs sowie Dr. Hans Vogel als Vertreter des Kurvereins und im besonderen für die örtliche Einzelhandelsgruppe die Teilnehmer begrüßt und Erfolg gewünscht. Dabei überraschte der Einzelhandel die knapp 200 Starter mit der Überreichung eines Schach-Bad Wildbad-Schirmes, der das Logo der diesjährigen WM trägt. Einziger Teilnehmer aus dem Wildbader Schachclub im TSV und damit aus der näheren Umgebung: Otto Fot, der vor 18 Monaten in der Hochwiesenstraße eine neue Heimat fand und aus Kasachstan kommt.

Großmeister Mark Taimanov aus Rußland (rechts) in der Auftaktpartie gegen Gerhard Schiffler von der Schachgemeinschaft Dreisamtal Kirchzarten.

Für Schach-Interessierte aus nah und fern besteht bei freiem Eintritt und unter Berücksichtigung der Absperrflächen, der Ruhe und Zurückhaltung, in der Bad Wildbader Trinkhalle die Schachgrößen aus aller Welt in nächster Nähe zu beobachten. Gespielt wird – außer an den beiden freien Tagen – jeweils ab 14 Uhr.

Bis einschließlich Samstag, 20. November, werden elf Spielrunden durchgeführt und an deren Abschluß der Weltmeister und die Weltmeisterin 1993 gekürt. An den spielfreien Vormittagen und Ruhetagen stehen Stadtbesichtigungen, ein gemeinsamer Busausflug durch den Schwarzwald nach Heidelberg und eine Busfahrt nach Baden-Baden mit Besuch der Spielbank auf dem Programm. Außerdem erwartet die Schachakteure aus aller Welt und natürlich auch die Freunde der Musik aus der Gesamtstadt und der Umgebung eine besondere Delikatesse: Zwei Pianisten überraschen am Freitag, 12. November, 20.30 Uhr, im Kursaal mit einem Doppelkonzert. Schach-Großmeister Mark Taimanov, Rußland und F. Hong Fu, China, bei der WM aktiv, spielen Werke von Chopin, Beethoven, Schubert, Rachmaninov u. a. Ein weiteres Veranstaltungs-Bonbon ist am Mittwoch, 17. November, 20.30 Uhr, im Kursaal im Rahmen eines Lieder- und Arien-Abends zu erwarten. Mitwirkende sind Katja Kessler (Sopran), Prof. Pook (Flügel) und F. Kick-Wörthmüller (Flöte). – Die Siegerehrung der Schach-Weltmeisterschaft, die von der VP Bank AG Vaduz (Liechtenstein) mit einem Preisfonds in Höhe von 15 000 Mark gesponsert wurde, findet am Samstag, 20. November, im Kursaal statt. Dabei wird die Stadtkapelle Wildbad für die musikalische Umrahmung sorgen.

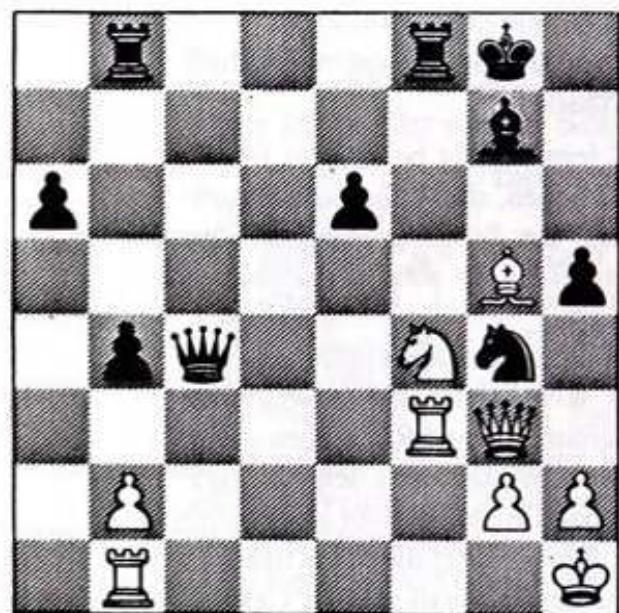
De eerste ronde werd een pijnlijke verrassing voor de Hongaarse IM Honfi.

SI 43.3

Wit : K.Honfi (2365)
Zwart : F.Wollsdorf (1806)

Siciliaans

1.e4 c5 2.Pf3 a6 3.c4 d6
4.d4 Lg4 5.d5 g6 6.Pc3 Lg7
7.Le2 Pf6 8.Lg5 Pbd7 9.Pd2
Lxe2 10.Dxe2 h6 11.Le3 Da5
12.0-0 0-0 13.a3 Tab8 14.Tab1
Dc7 15.f4 e6 16.dxe6 fxe6
17.Kh1 Dc6 18.Dd3 b5 19.e5
dxe5 20.Dxg6 b4 21.axb4 cxb4
22.Pe2 h5 23.fxe5 Px e5 24.Dg3
Peg4 25.Lg5 Pe4 26.Pxe4 Dxe4
27.Pf4 Dxc4 28.Tf3

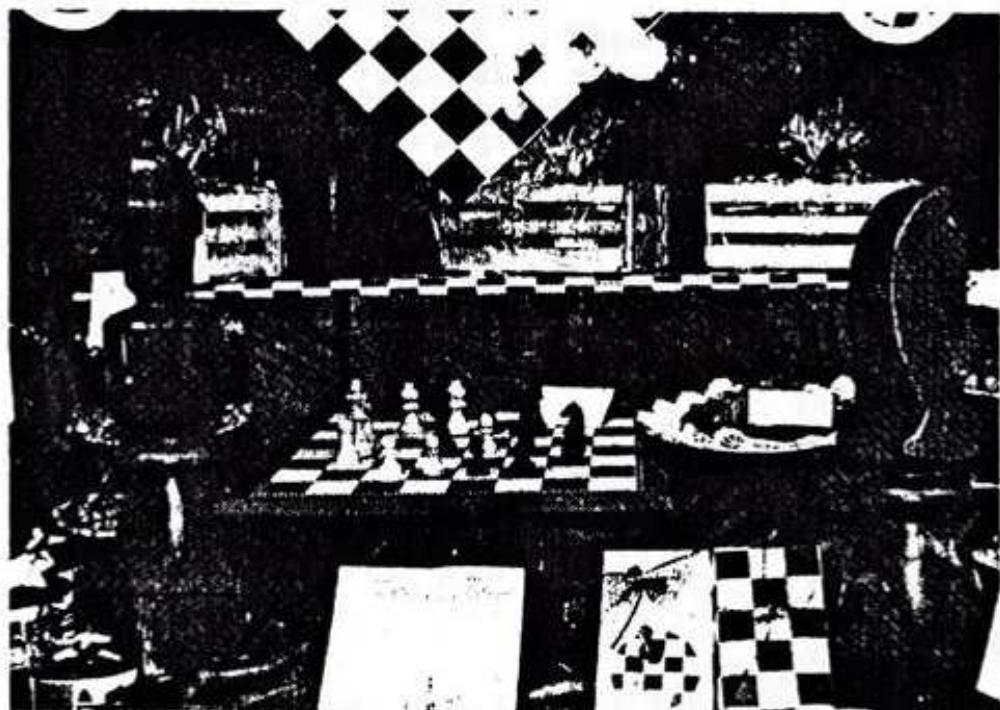
28...Tb5! 29.Dh4? Tff5 30.Ph3
Txf3 31.gxf3 Dd3 32.Tg1 Dxf3+
33.Tg2 Td5 34.Pgl Td1 35.h3
Txg1+

En wit gaf op, op 36.Kxg1 volgt
36...Dd1 en mat.

De plaatselijke middenstand speelde in dit naseizoen fraai in op het schaakgebeuren. Menige etalage was van schaakmotieven voorzien.

Bad Wildbad – derzeit erste Adresse des Schachsports

Die derzeit laufende und bis zum 20. November gehende Senioren-Weltmeisterschaft, die ab dieser Woche parallel und in einer Triole mit der Deutschen Meisterschaft und den 9. Bad Wildbad Open veranstaltet wird, zeigt sich im Stadtbild des Heilbads in vielerlei Hinsicht. Zum einen ist es die nicht zu überhörende sprachliche Wahrnehmung, die durch die rund 200 Teilnehmer aus 30 Ländern und vier Erdteilen gegeben ist. Der prozentuale Anteil der ausländischen Gäste ist beachtlich und ist auch vormittags bei Einkäufen und im Stadtzentrum nicht zu übersehen – die insgesamt elf Spielrunden in der Trinkhalle um die Krone des Weltmeisters sind ausschließlich nachmittags angesetzt. Auch die Bad Wildbader Geschäftswelt zog in erfreulichem Maße mit der Außenwirkung der Schach-Großereignisse in der Bäderstadt mit. So zeigen eine Reihe von Einzelhandelsgeschäften in ihren Auslagen mit Schach-Logos „Flagge“ und vor allem das Café Funk zeichnet sich einmal mehr wieder mit einer originellen Dekoration aus. Gartenschach-Figuren und reichlich Brett-symbolik unterstreichen die Schach-Präsens dieser Tage und eine nachgestellte realistische Spielszene auf dem in der Auslage plazierten Schachbrett reizt verständlicherweise die Betrachter aus der Szene, die weiteren Züge zum „Matt“ nachzuvollziehen. Hermann Bauer, Chef des Hauses, der die Spielszene aus dem Programmheft der letzten Schach-WM in Bad Wörishofen nachbaute: „Kamen doch tatsächlich schon Schachspieler, die offensichtlich beim Wildbader Turnier starten, an die Kuchentheke, um zu fragen, was für ein Preis ausgesetzt ist, diese schwierige Partie erfolgreich zu Ende zu bringen“.

In der Auslage des Café Funk rückten die derzeitigen Schach-Großveranstaltungen in der Bäderstadt in den Mittelpunkt.

In de tweede ronde behaalde Rost van Tonningen een goede remise tegen de sterke Russische schaaktrainer Arkhangelski uit Moskou.

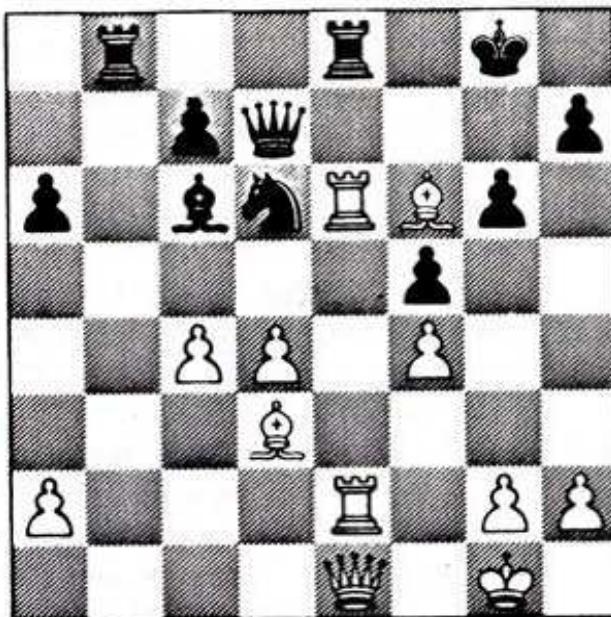
QP 5.2

Wit : O.Rost van Tonningen
(2018)

Zwart: B.Arkhangelski (2375)

Damepion-opening

1.d4 Pf6 2.Pf3 d5 3.Lf4 e6
4.e3 Ld6 5.c3 Lxf4 6.exf4 c5
7.dxc5 0-0 8.g3 De7 9.b4 b6
10.cxb6 axb6 11.Le2 La6
12.0-0 Pe4 13.Tel Tc8 14.Lxa6
Txa6 15.Te3 Dc7 16.a4 Pd7
17.Pd4 Taa8 18.Pb5 Dc6 19.Pd2
Pxd2 20.Dxd2 Pf6 21.Dd4 h5
22.h3 Dd7 23.De5 Tc4 24.Pd6
Tc6 25.Pb5 Tc4 26.Pd6

Wit heeft een pion verdiend, maar is al in tijd nood. Op dit kritieke moment laat ik een geweldige kans liggen.

Speelt zwart 28...Txe6 29.Txe6 Le4 30.Te7 Da4 31.c5 Dxa2 32.Tg7+ Kf8

dan is wit in moeilijkheden. Ik speelde echter direct zonder ruilen

28...Pe4

en werd na

29.Txe8+ Txe8

(geen b-lijn meer)

30.Lxe4 Lxe4 31.Db4 h5 32.Le5 c6 33.Dc3 Tc8 34.Tb2

kansloos afgeschoven. 1-0

"Wie man es macht ist es verkehrt und macht man es verkehrt dann ist es auch nicht richtig".

Naast mij speelde de Griek Mantzouneas tegen de Duitser Hanke. "Schrijf ik uw naam correct?", vroeg Hanke en hield de Griek zijn notatiebiljet voor.

De Griek was hoogstverbaasd! "Nu schrijf ik mijn naam in het Latijnse schrift en u de mijne in het Grieks".

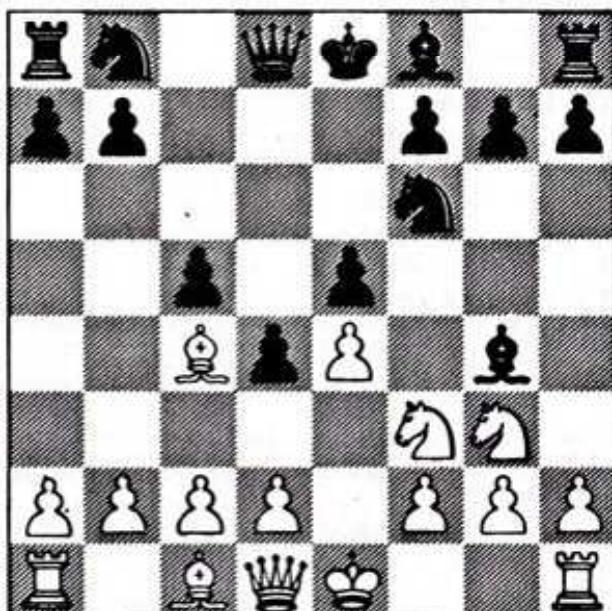
In de derde ronde behaalde Rost van Tonningen opnieuw een knappe remise tegen een Rus en wel de trainer Stoljar uit Sint Petersburg (2385). In dezelfde ronde had de Hagenaar Van Bellen succes met de Van Geet-opening. De Duitsers bleken deze opening niet goed te kennen, zoals uit twee voorbeelden zal blijken.

VO 12.1.7

Wit : H.van Bellen
Zwart : S.Glende

Van Geet-opening

1.Pc3 d5 2.e4 d4 3.Pce2 e5
4.Pg3 c5 5.Lc4 Pf6 6.Pf3 Lg4?

7.Lxf7+ Ke7 8.Pxe5 Dc7

Op 8...Lxd1 volgt 9.Pf5 mat.

9.Pxg4 Pxg4 10.Dxg4 Kxf7
11.Df5+ Ke8 12.De6+ Kd8 13.d3
Dd7 14.Lg5+ Kc8 15.Dxd7+ Kxd7

En wit won gemakkelijk.

Twee ronden later had hij de geduchte Jahr bijna te pakken.

VO 12.1.9

Wit : H.van Bellen
Zwart : U.Jahr

Van Geet-opening

1.Pc3 d5 2.e4 d4 3.Pce2 e5
4.Pg3 Le6

Zwart had ongetwijfeld de vorige partij in het bulletin gelezen.

5.c3 c5 6.Lb5+ Pd7 7.Dh5! Dc7
8.Pf3 Pf6 9.Dxe5

Weer een pion veroverd.

9...Ld6 10.Dg5 0-0-0 11.cxd4?

Veel beter is 11.d3, nu kwam zwart met

11...Lf4 12.Lxd7+ Pxd7 13.Dh4
h6 14.e5 g5 15.Dh5 cxd4
16.0-0 Lxe5

in het voordeel en won zelfs nog.

Mit der BERGBAHN auf den Sommerberg

Die Bergbahn verkehrt täglich zu jeder vollen und halben Stunde. Fahrzeit ca. 7 Minuten. Der Sommerberg, 730-950 m, ist ein herrliches Höhen-erholungsgebiet mit ausgedehnten Wanderwegen bis hin zum Naturschutzgebiet Wildsee-Hochmoor.

Unser Tip: Nutzen Sie das Parkplatzangebot im Parkhaus Stadtmitte, nur 600 m von der Bergbahn entfernt. Parkhausbenutzer haben 50 % Ermäßigung auf die Bergbahn-Tickets, die 1 Stunde Parkzeit ist kostenfrei.

Auskunft: Stadtwerke Bad Wünnen, Telefon (07081) 33 94 oder 102 50

HOTEL - RESTAURANT
SONNE
Familie Broghammer

Bad Wildbad · Wilhelmstr. 29 · (07081) 1331/32
 - in der Nähe der Bäder -

Gutbürgerlicher Mittagstisch · Reichhaltige Speisenkarte

Fremdenzimmer mit allem Komfort

**Täglich (außer Mi.) ab 19 Uhr Tanz und Unterhaltungsmusik
 mit dem beliebten Alleinunterhalter "LUDWIG".**

Wir freuen uns auf Ihren Besuch, Familie Broghammer

Restaurant "Sonne" vervulde de rol van Rössle in Bad Wörishofen. Oude en nieuwe schaakverhalen deden de ronde. Het nieuwste wil ik u niet onthouden. Een speler die naar Wildbad wilde, moest voor de interne competitie van zijn club nog even vlug een partij spelen. Het was tegen een zwakkere speler en gebeurde bij hem thuis. Vlak voor de 40e zet valt er een brilleglas uit zijn bril. Hij werpt een wazige blik op zijn klok en denkt nog zo'n 3 minuten te hebben. Net toen hij het brilleglas weer in het montuur had gedrukt zei zijn tegenstander: "Blättchen gefallen", hetgeen niet moet worden vertaald met "blaadje gevallen". Zo kon hij de wedstrijdleider melden dat een brilleglas zo ongeveer de vorm van zijn resultaat aangaf. Het zal u duidelijk zijn dat de man gewonnen stond voor zijn glas viel.

In de vierde ronde ontmoetten twee oude tegenstanders uit Bad Wörishofen 1991 elkaar opnieuw, nu met verwisselde kleuren.

VO 7.2

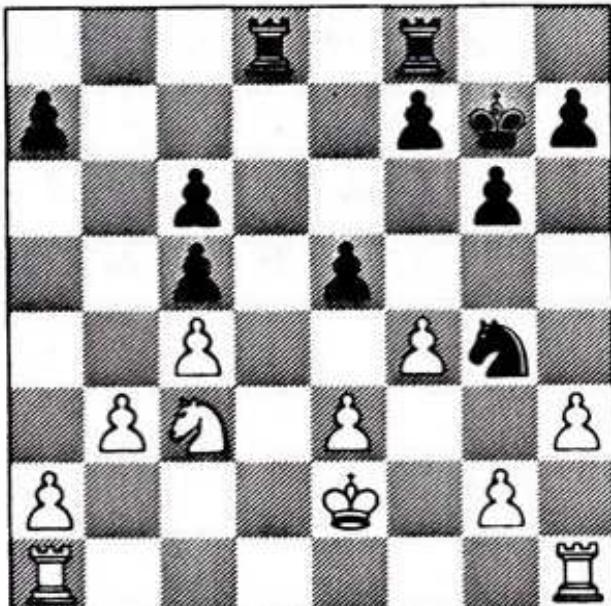
Wit : L.da Silva (Brazilië)
 Zwart : K.Lim (Singapore)

Onregelmatig

1.f4 Pf6 2.Pf3 g6 3.b3 Lg7
 4.Lb2 O-O 5.c4 c5 6.e3 Pc6
 7.Pe5 d6 8.Pxc6 bxc6 9.Le2 d5
 10.Le5 d4 11.Lf3 dxe3 12.dxe3
 Dxd1+ 13.Kxd1 Lg4

Met remise-aanbod.

14.Ke2 Tad8 15.Lxg4 Pgx4
 16.Lxg7 Kxg7 17.Pc3 e5 18.h3

18...Pxe3

Min of meer uit de nood geboren, na 18...Pf6 of 18...Ph6 staat het eindspel slecht.

19.Kxe3 exf4+ 20.Kf2

Op 20.Kxf4 volgt 20...Td3 en 21...Tfd8.

20...Td2+ 21.Pe2 Te8 22.Thel
Te3 23.Kf1 f3 24.gxf3 Txf3+
25.Kg2 Te3 26.Kf1 Txh3

Drie pionnen voor een stuk en m.i. een gunstig eindspel.

27.Pgl Th5 28.Te2 Tf5+ 29.Kel
Td4 30.Td1 Tg4 31.Ph3 h5

31...Tf3 is beter.

32.Td7 Tg3 33.Pf2 Tg1+ 34.Kd2
h4 35.Txa7 g5 36.Tae7! Kg6?

Zwart mist een enorme kans met 36...g4 37.Te4 Tg5 en wit lijkt verloren.

37.Te8 g4 38.Tg8+ Kh5 39.Th8+
Kg6

Op 39...Kg5 volgt 40.Pe4+

40.Txh4 Kg5 41.Txg4+ Txg4
42.Pxg4 Kxg4 43.a4 Tf1 44.Te5
f5 45.Txc5 f4 46.Txc6 f3
47.Tf6 Tb1 48.Kc2 Ta1 49.Kb2
Tel 50.a5 Te5 51.a6 1-0

Een boeiend eindspel.

Rost van Tonningen ging jammer genoeg in deze ronde op de 40e zet door de vlag tegen Honfi; in betere stelling nog wel.

Op vrijdag 12 november stond een bustocht naar Heidelberg op het programma. De Philosophenweg bereikte ik nu heel wat comfortabeler dan 40 jaren geleden op de fiets. Op het hoge burchtplein met uitzicht op de stad aan de Neckar vindt men in steen de

woorden die Goethe in de herfst van 1815 schreef voor ene Marianne von Willemer:

- Im Zauberkreis der magisch mich umgibt -
- versenkt euch willig Sinne und Gedanken -
- Hier war ich glücklich, liebend und geliebt -

Alleszins voorstelbaar in deze oude academiestad.

Terug in Wildbad werden we 's avonds getrakteerd op een pianoconcert in het Kurhaus. Voor de pauze mevrouw Hong Fu uit China en studerende in Duitsland en na de pauze de GM Mark Taimanov. Beiden oogsten veel bijval, zelfs de musici in de zaal waren enthousiast.

En in de nacht voor de vijfde ronde stierf aan een hartaanval de heer Peter Keller, de verteller van het verhaal van zijn eigen brilleglas.

Sein Blättchen war auf ewig gefallen. De ontsteltenis in de zaal was groot en beïnvloedde het spel van hen die deze noble man hadden gekend.

GM Taimanov had in deze ronde over geluk niet te klagen.

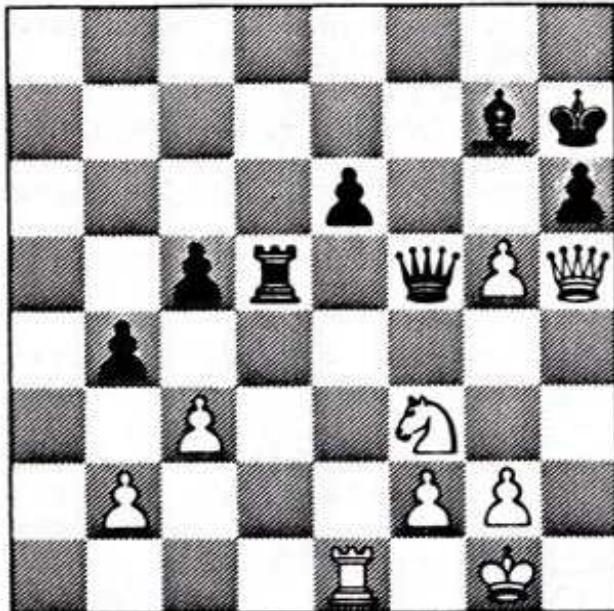
QP 4.3

Wit : I.Onat (Turkije)

Zwart : M.Taimanov (Rusland)

Damepion-opening

1.d4 Pf6 2.Pf3 e6 3.Lg5 h6
4.Lh4 g5 5.Lg3 Pe4 6.Pbd2
Pxg3 7.hxg3 Lg7 8.c3 d6 9.e4
c5 10.dxc5 dxc5 11.Dc2 O-O?
12.e5! De7 13.Pe4 Pd7
14.Pexg5! f5 15.exf6ep Px6
16.Pe4 Ld7 17.Pxf6+ Dxf6
18.Ld3 Lc6 19.Le4 Lxe4
20.Dxe4 Df5 21.De2 Tad8
22.O-O Td6 23.Tad1 Tfd8
24.Txd6 Txd6 25.Tel a6 26.a4
Dd5 27.Dc2 b5 28.axb5 axb5
29.Dg6 Dd3 30.De8+ Kh7 31.g4
b4 32.Dh5 Td5 33.g5 Df5

34.Dh4 bxc3 35.bxc3 Kg8
36.c4?

In tijdnood geeft wit zijn voordeel weg. Veel beter is 36.gxh6 Lxc3 37.Dg3+

36...hxg5 37.Dh5 Td8 38.Dxg5
Tb8 39.De7?

Wit wil nog een pion winnen.

39...Tb1 40.Dxc5

Ook dat nog.

40...Dxc5 41.Txb1 Dxc4 42.Tel
Lf6 43.Te3 Kf7 44.g3 Dd5
45.Ph2 Ld4 46.Te2

Een vesting bouwen lukt niet.

46...Dc4 47.Kf1 Dd3

Wit geeft op, want 48.Kel Lc3+
49.Kf1 Dd1+ verliest de toren.

Door deze fortuinlijke overwinning kwamen Taimanov en Gurgenidze, die van Khasin won, aan de leiding.

De mooiste partij in de damesgroep werd gespeeld door mevrouw Winter (Dld) tegen mevrouw Ritova (Estland).

CK 2.4
Wit : I.Winter (2010)
Zwart : M.Ritova (2095)

Caro Kann

1.e4 c6 2.d4 d5 3.exd5 cxd5
4.Ld3 Pf6 5.Lf4 g6 6.Pf3 Lg7
7.Pbd2 O-O 8.h3 Pc6 9.c3 Ld7
10.Pe5 Ph5 11.Lh2 Px5
12.dxe5 Lh6 13.Pf3 Pf4
14.Lxf4 Lxf4 15.g3 Lh6 16.Pd4
Dc8?

16...e6 moet gebeuren.

17.f4 a6 18.Df3 Dc5 19.h4 b5
20.h5 Lg7 21.hxg6 fxg6

22.Txh7

Een fraai torenoffer dat beslissend blijkt te zijn.

22...Kxh7 23.Dh5+ Kg8 24.Lxg6
Tfb8 25.Lh7+ Kf8 26.e6! Le8
27.Df5+ Lf6 28.Dg4 Lg7
29.O-O-O!

Een stille rochade, wit dreigt 30.Pf5.

29...Lf7 30.exf7 Kxf7 31.Dg6+

En zwart geeft op, want het is mat na 31...Kf8 en 32.Pe6.

Vom 12. bis 21. November 1993:

**Deutsche Schachmeisterschaft
und 9. Bad Wildbad „Open“**

Ab Freitag dieser Woche bis einschließlich Samstag, 20. November wird in der Bad Wildbader Trinkhalle Deutschlands Schachkönig ermittelt. Um die 64. Deutsche Meisterschaft bewerben sich 46 Spieler, die in den vergangenen Monaten sich qualifizieren mußten. Zu den Favoriten zählen in diesem Jahr unter anderen Jörg Hickl (Köln-Porz) und der ehemalige „DDR“-Champion Wolfgang Uhlmann (Dresden). Als einziger Spieler aus der Region ist der Bad Wildbader Fidemeister Oliver Günther, der in der Bundesliga für Untergrombach startet.

Ebenfalls war am Freitag auch Turnierbeginn für das bekannte „Bad Wildbad Open“, das bereits zum neunten Male ausgetragen wird. Über 200 Teilnehmer kämpfen um wertvolle Geld- und Sachpreise. Sieger im vergangenen Jahr war Großmeister Hodgson.

Neben der am 8. November bereits gestarteten Senioren-Schachweltmeisterschaft, die ebenfalls bis zum 20. November den Champion und die Weltmeisterin ermittelt, finden in der Bäderstadt gleichzeitig drei der hochrangigsten Turniere statt, die Bad Wildbad im November zum Mekka des Schachsports werden lassen.

Inmiddels waren vanaf vrijdag 12 november van start gegaan de wedstrijd om het kampioenschap van Duitsland en een groot open toernooi. En dat alles in de Trinkhalle met slechts water, koffie, thee en limonade. Een gezonde zweetlucht kenmerkte het open toernooi. Volgens mijn buurman aan de ontbijttafel zou menigeen als hij tegen de wand werd gedrukt er niet meer van loskomen.

In de zesde ronde vond de belangrijke partij tussen de koplopers plaats.

RE 21.6

Wit : M.Taimanov (2500)
Zwart : B.Gurgenidze (2370)

Reti

1.Pf3 c5 2.b3 d6 3.d4 cxd4
4.Pxd4 d5 5.e3 e5 6.Pf3 Pc6
7.Lb2 f6 8.Le2 Le6 9.O-O Dc7
10.c4 dxc4 11.Lxc4 Lxc4
12.bxc4 Lb4 13.Db3 Ph6 14.La3
Lxa3 15.Pxa3 O-O 16.Pb5 De7
17.c5+ Kh8 18.Pd6 Tab8
19.Tab1 e4 20.Pd2 f5 21.Dd5
Tbd8 22.P2c4 Td7 23.h3 Pf7

24.Tfd1 Pfd8 25.a3 Df6 26.Td2
Te7 27.Pb5 h6 28.Tbd1 Kh7
29.Pbd6 Dg6 30.Kh1 Df6 31.Pb5
Pe6 32.Pcd6

Verversing van de paarden.

32...a6 33.Pd4 Pxcd4?

33...Pexd4 34.exd4 e3 is beter.

34.exd4 Pf4

Dit was de bedoeling.

35.Db3 Dg5 36.Dg3 Dxg3
37.fxg3 Pd5 38.Tb2 Tb8
39.Pxf5

Zo wint wit een pion.

39...Td7 40.Tel Kg6 41.Ph4+
Kf7 42.Txe4 Pf6 43.Tel Txd4
44.Pf5 Td5 45.Pd6+

Daar staat het weer.

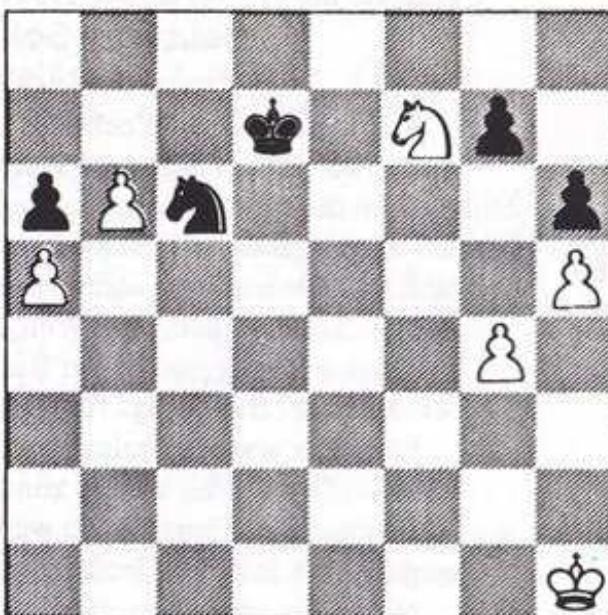
45...Kf8 46.Txb7 Txb7 47.Pxb7
Td3 48.a4 Txg3

Kan wit dit eindspel nog winnen?

49.Te6 Tb3 50.Tb6 Txb6
51.cxb6 Pd7 52.a5

"Das sieht ganz übersichtlich aus", zei een Duitser, toen in een duur restaurant met een in onbegrijpelijk Frans gestelde menukaart het gerecht op een bijna leeg bord arriveerde. Maar of het eindspel te overzien is?

52...Ke7 53.g4 Pb8 54.h4 Kd7
55.h5! Kc6 56.Pd8+ Kd7 57.Pf7
Pc6

De toeschouwers verdrongen zich om het bord op het kritieke moment.

58.Pxh6!!

Ongeloofelijk; met de koning op h1 nog zo'n eindspel winnen. Op 58...gxh6 volgt 59.g5 hxg5 60.h6 Pe7 61.h7 Pg6 62.Kg2 en wit haalt de g-pion op en wint met de b-pion.

Speelt zwart op 58...gxh6 59.g5 nu 59...Ke7 60.g6 Pxa5, dan haalt wit de a-pion op en wint met de g-pion.

58...Ke6 59.Pf5 Pxa5 60.Pxg7+ Kf7 61.Pf5 Pb7

En zwart gaf op. Een schitterende partij.

Beim Weltmeisterschaftswettbewerb der Damen verteidigte bislang Großmeisterin Tatjana Zatulovskaja aus Moskau durch ein Remis gegen Irene Winter aus Weimar die Führung nach insgesamt sechs Wertungsspielen. Sie teilt sich die Spitzenposition mit der Amerikanerin Ruth Donnely nach deren Sieg über die Österreicherin Alfreda Hausner. Bei den Deutschen Schachmeisterschaften, die parallel zur WM in der Trinkhalle in Bad Wildbad ausgetragen werden, liegt Thomas Luther, Berlin, nach der dritten Runde ohne Punktverlust an der Spitze. Auf dem zweiten Platz rangiert Thomas Paetz, Duisburg, vor Lev Gutman, Kassel, Arno Zude, Hofheim, Jens-Uwe Maiwald, Erfurt, Jörg Hickl, Porz, Günther Möhring, Weißensee, Christoph Renner, Göppingen, Lutz Espig, Hof, und dem zehnten der Klassierung, Peter Kindl, Wolfbusch. Der Bad Wildbader Oliver Günthner, der für den Oberligisten Untergrombach startet, liegt mit 1,5 Punkten auf dem 31. Platz des 46 Teilnehmer großen Starterfeldes.

Uit Nieuw-Zeeland waren weer aanwezig de heren Sarapu en Morrison, de nestor van 86 jaren. Een gesprek van de hardhorende Morrison was aan het ontbijt goed te volgen. Nadat hij de heer Lim terecht voor een Chinees had aangezien maar uit het verkeerde land wilde hij met hem discussiëren over China. Mr. Morrison: "Do you like the idea of shooting students in the street?" Dr. Lim riep luid: "Not if I were a student". Eine schöne Retourkutsche zeggen de Duitsers.

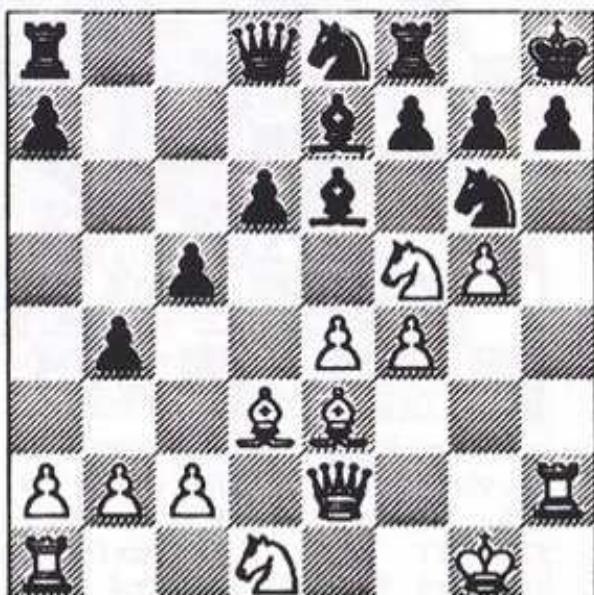
In de 7e ronde won Lein in een goede partij van Usatschi (Oekraïne).

Wit: A.Lein (2465)

Zwart: M. Usatschi (2305)

Schots

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Pc3 d6
4.d4 exd4 5.Pxd4 Ld7 6.Le3
Pf6 7.f3 Le7 8.Le2 0-0 9.0-0
Pe5? 10.g4 c6 11.g5 Pe8
12.f4 Pg6 13.Dd2 Kh8 14.Tf2
b5 15.h4 b4 16.Pd1 Pxh4
17.Th2 Pg6 18.Ld3 c5 19.Pf5
Le6 20.De2

Zwart is overspeeld, het stukoffer brengt geen

verlichting.

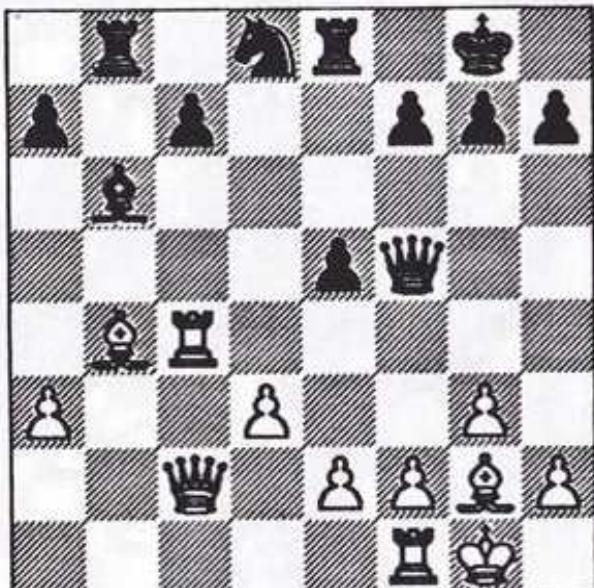
20...Pxf4 21.Lxf4 Lxg5 22.Dh5
Lh6 23.Pxh6 gxh6 24.Dxh6 Tg8+
25.Kf1 Tg7 26.e5 f5 27.Dxe6
Pc7 28.Dxd6 Dg8 29.e6 1-0

Hoe sterk er gespeeld werd door amateurs op borden in mijn buurt wil ik aantonen met twee partijen.

Wit: G. Schuler
Zwart: G. Hund (2125)

Engels

1.c4 Pf6 2.Pc3 e5 3.g3 d5
4.cxd5 Pxd5 5.Lg2 Le6 6.Pf3
Pc6 7.d3 Le7 8.0-0 0-0 9.a3
Dd7 10.Tel Tad8 11.Pg5 Pxc3
12.bxc3 Pa5 13.Pxe6 Dxe6
14.c4! Pxc4 15.Lxb7 Db6
16.Lg2 Lc5 17.Tf1 Ld4 18.Ta2
Pa5 19.Ld2 De6 20.Tc2 Lb6
21.Lb4 Tfe8 22.Tcl Tb8 23.Da4
Pb7 24.Tc6 Dd7 25.Dc2 Pd8
26.Tc4 Df5

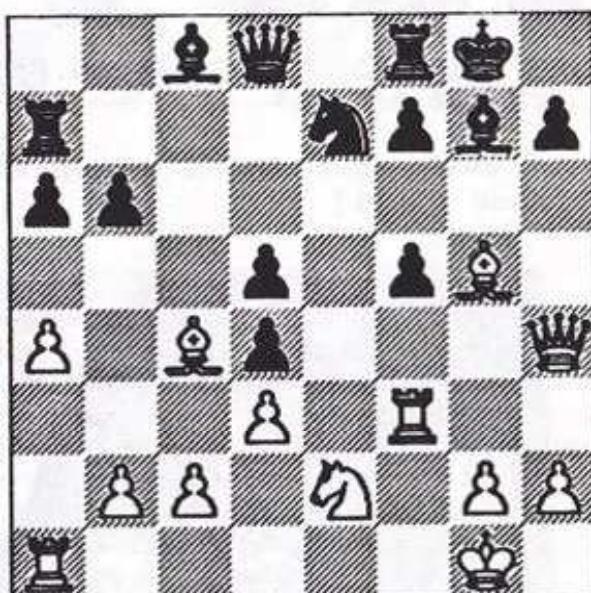
27.Th4 g6? 28.Lh3 Df6 29.Ld7
Pe6 30.Lxe8 Txe8 31.Dd2 Pf4!
32.Lc3! g5 33.gxf4 gxh4
34.Lxe5 Dc6 35.h3 Te6 36.Kh2
Tg6 37.e4 f6 38.f5 Tg7
39.Lf4 Dc5 40.Lh6 Tf7 41.Da2!
Dd6+ 42.Kh1 Dxd3 43.Tg1+ Kh8
44.Tg2 Dd7 45.De2

en zwart gaf op want 46.Dg4 is winnend.

Wit: E. Simon (Berlijn)
Zwart: R.Neuenschwander (Zwit)

Gesloten Siciliaans

1.e4 c5 2.Pc3 Pc6 3.f4 g6
4.Pf3 Lg7 5.Lc4 a6 6.a4 b6
7.0-0 e6 8.d3 Pge7 9.De1 0-0
10.Dh4 Pd4 11.Pxd4 cxd4
12.Pe2 d6 13.f5 exf5 14.Lg5
Ta7 15.exf5 gxf5 16.Tf3 d5

Ik dacht dat wit met 17.Th3 direct kon winnen, maar dat valt tegen. Na 17..h6 18.Lxh6 Pg6 19.Dxd8 Txd8 20.Lxg7 Kxg7 21.Lb3 is de witte koningsaanval gestopt, maar wit staat wel veel beter.

17.Lb3 f6

nu neemt zwart het heft in handen

18.Lh6 Pg6 19.Dh5 Dd6 20.Taf1
Pe5 21.Tg3 Pg4 22.Lxg7 Txg7
23.Pf4 Pe3 24.Txg7+ Kxg7
25.Tf3 Tf7 26.Tg3+ Kf8 27.Df3
Le6 28.Pe2 Tg7 29.Txg7 Kxg7
30.Pxd4 Pg4 31.Pxe6+
31.Pxf5+ Lxf5 32.Dxf5 Dxh2+
33.Kf1 Pe3+ kost zwart de dame

31...Dxe6 32.g3

32.Lxd5 kan niet wegens Del+
33.Df1 Dxfl+ 34.Kxfl Pe3+ met
stukwinst

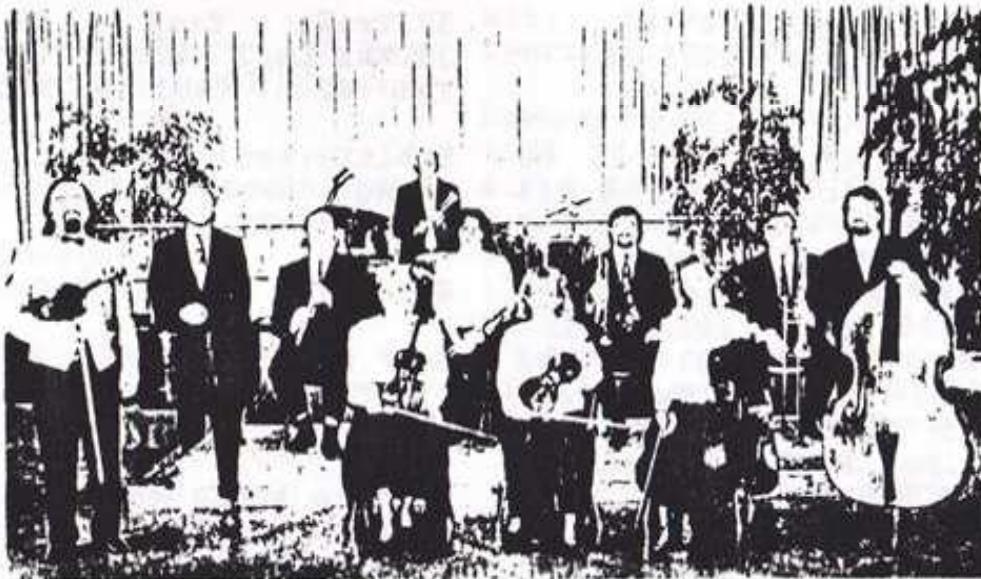
32...Del+ 33.Df1 De3+ 34.Kh1
Dd2 35.Dg2 Dd1+ 36.Dg1 Df3+
37.Dg2 Dd1+ 38.Dg1 De2 39.Dg2
Del+ 40.Dg1 Dd2 41.Dg2 Dc1+
42.Dg1 Dxb2 43.Dxb6 d4!
44.Dc7+ Kh6 45.Df4+ Kg6
46.Kg2 Dc3 47.Db8? Dd2+

en wit geeft op, mat in drie
zetten volgt.

Een tussenstand na 7 ronden:
Taimanov 6 punten, Gurgenidze,
Suetin, Krogius, Onat, Klasin,
Vasiukov, Lein, Vatnikov,
Arkhangelski en Unzicker 5½
punt. En wat het contingent
Nederlanders betreft: Rost van
Tonningen en ik 4 punten, Oud
en Van Bellen 3½ punt en
Veldheer 2 punten. In de vol-
gende ronden leverden Rost van
Tonningen en Oud een toppresta-
tie.

Kurkonzerte

Die große Besetzung des Kurorchesters lädt noch bis zum
25. Oktober zu den regelmäßigen Konzerten in die Trinkhalle ein.

Vom 27. bis 31. Oktober spielen die 11 Musiker im Haus des Gastes. Anschließend spielt ab 1. November bis Sonntag, dem 14. November, die fünfköpfige Kurkapelle ebenfalls im Haus des Gastes. Höhepunkte in dieser Zeit sind neben den montäglichen Wunschkonzerten die Sonderkonzerte innerhalb der Kurmusik:

Het Kurkest met vijfhoofdige bezetting van viool, cello, contrabas, piano en slagwerk was van hoog gehalte. Vele schakers waren regelmatig onder de bezoekers van het Haus des Gastes op vertoon van hun Kurkarte.

In de achtste ronde verloor GM Suetin op zijn verjaardag van de Moskouse schaaktrainer Boris Arkhangelski in 75 zetten. Twee jaar geleden verloor hij op deze dag van Smyslov en vorig jaar remiseerde hij tegen Benkö. Een applaus vooraf ingezet door de wedstrijdleiding zal hem voortaan niet als een goed voorteken in de oren klinken. Een ander boeiend gevecht aan de top was

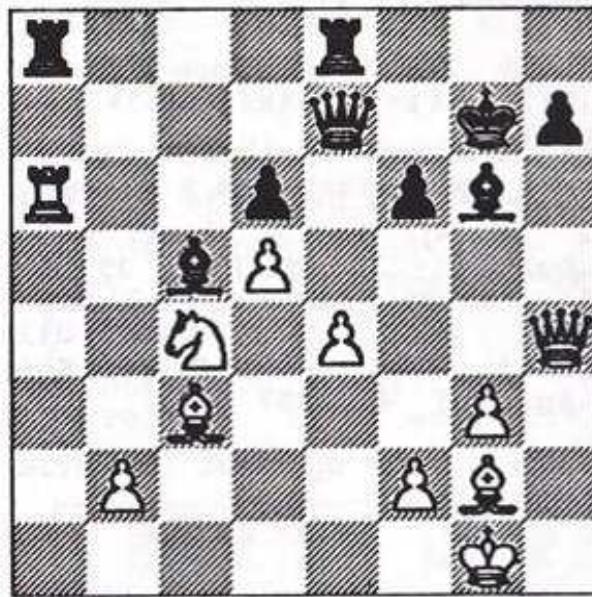
Wit: A. Khasin (2390 IM)
Zwart: E. Vasiukov (2495 GM)

Moderne Ben-Oni

1.d4 Pf6 2.c4 c5 3.d5 e6
4.Pc3 exd5 5.cxd5 Ld6 6.Pf3
0-0 7.g3 Lc7 8.Lg2 d6 9.0-0
a6 10.a4 Pbd7 11.e4 Tb8
12.Dd3 Te8 13.Tel Pg4 14.Lg5
f6 15.Lf4 g5 16.Ld2 Lb6
17.Pd1 Pde5 18.Df1 Ld7 19.Lc3
La7 20.h3 Ph6 21.De2 Pef7
22.Pd2 Pf5 23.Dh5 b5 24.axb5
Lxb5 25.Pe3 Pxe3 26.Txe3 c4
27.Tf3 Pe5 28.Tf5 Ld7

hier zal zwart spijt van krijgen

29.Txa6 Lc5 30.Lxe5 Lxf5
31.Lc3 Lg6 32.Dh6 De7 33.h4!
gxh4? 34.Dxh4 Kg7 35.Pxc4 Ta8

36.e5! Kg8

Op 36..dxe5 volgt 37.Txa8 Txa8 en 38.d6

37.Txa8 Txa8 38.e6 Tal+
39.Kh2 Lxf2 40.Lxf6 Dc7 41.b3
Tbl 42.e7 Txb3 43.Lh3

Schitterend! Op 43..Lxg3+ volgt
44.Kg2 Lxh4 45.Le6+ Lf7 en
46.e8D+ mat

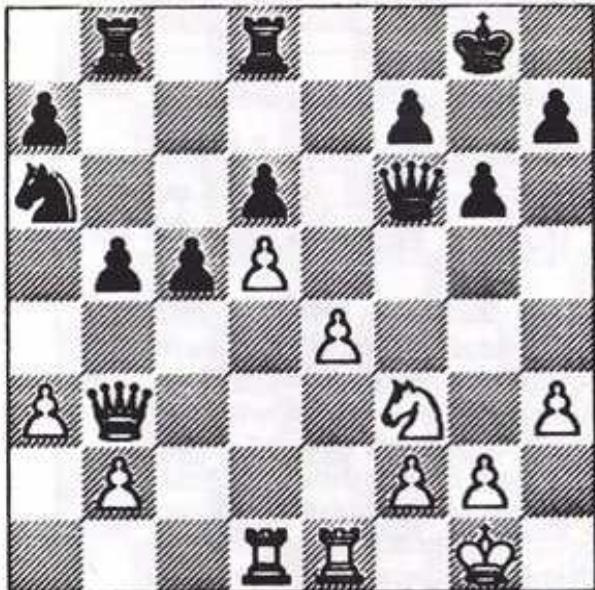
43...Kf7 44.Le6+ Ke8 45.Pxd6+
en zwart geeft op wegens
45..Dxd6 46.Da4+ en mat.

In deze ronde was er een vlotte overwinning van Rost van Tonningen.

Wit: Otto Rost van Tonningen
Zwart: Dr. Lim-Kok-Ann

Damepion-opening

1.d4 Pf6 2.Pf3 g6 3.Lf4 Lg7
4.e3 0-0 5.Pbd2 d6 6.Ld3 Pc6
7.c3 e5 8.Lg5 cxd4 9.cxd4
Pb4 10.Lb1 c5 11.0-0 Lg4
12.h3 Le6 13.a3 Pa6 14.Pe4
De7 15.Tel1 Tfd8 16.d5 Lf5
17.Pxf6+ Lxf6 18.Lxf6 Dxf6
19.Lxf5 Dxf5 20.e4 Df6 21.Db3
Tab8 22.Tad1 b5?

23.e5

Deze klassieke doorbraak brengt zwart in onoverkomelijke moeilijkheden.

23...dxe5 24.Pxe5 c4 25.Dg3
Tbc8 26.d6 Tc5 27.d7 Pc7
28.Pg4 Dxb2 29.Dd6

en zwart geeft op, want op
29...Dxa3 is 30.Pf6+ Kh8
31.Pe4 voldoende.

Woensdag 17 november was er weer een rustdag met een busreis naar Baden-Baden. Een prachtige rit door het besneeuwde bergland van het Zwarre Woud viel ons ten deel. Om 12 uur kregen we een rondleiding door het fraaie casino. Het kwam mij niet onbekend voor: in 1980 tijdens een open toernooi aldaar had ik aanwezig in twee avonden quite gespeeld. Er kon nu nog niet worden gespeeld, pas later op de dag. Niettemin lieten de Russen zich aan de speeltafel fotograferen. Het deed me denken aan het boek "De Speler" van Dostoevski. Na een lunch in het ronde restaurant en bezichtiging van de mooie Trinkhalle vertrok het gezelschap om 15

uur langs een andere route naar Wildbad.

's Avonds werden we opnieuw vergast op een muziekavond in het Kurhaus: een liederen- en aria-avond. De heer Hoffmann doet er veel aan om het de deelnemers naar de zin te maken.

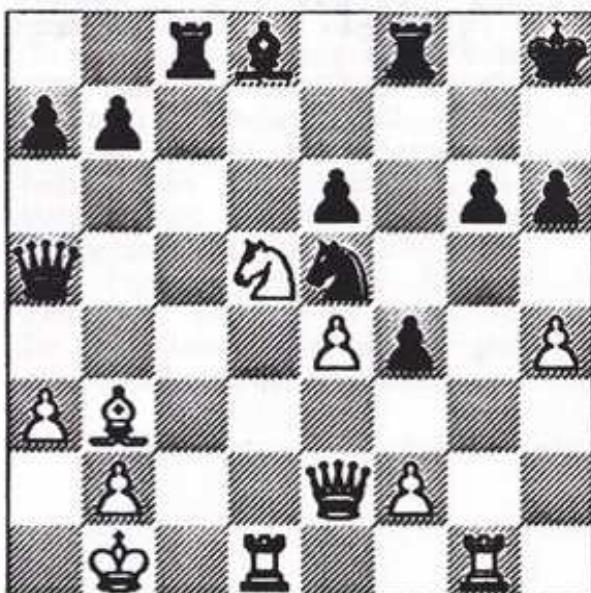
In de negende ronde speelde een Oostduitser met 4½ punt tegen een Westduitser met 5 punten. Een tweede Oostduitser vroeg de eerste persoon hoe het hem verging, waarop de man zei: "Den Kapitalismus überholen ohne einzuholen", de bekende slogan van de DDR-leider Walter Ulbricht, die zijn volk deze spreuken steeds voorhield.

Arkhangelski boekte zijn derde overwinning in successie.

Wit: B. Arkhangelski (2375)
Zwart: W. Unzicker (2450)

Dame-gambiet; Lf4-variant

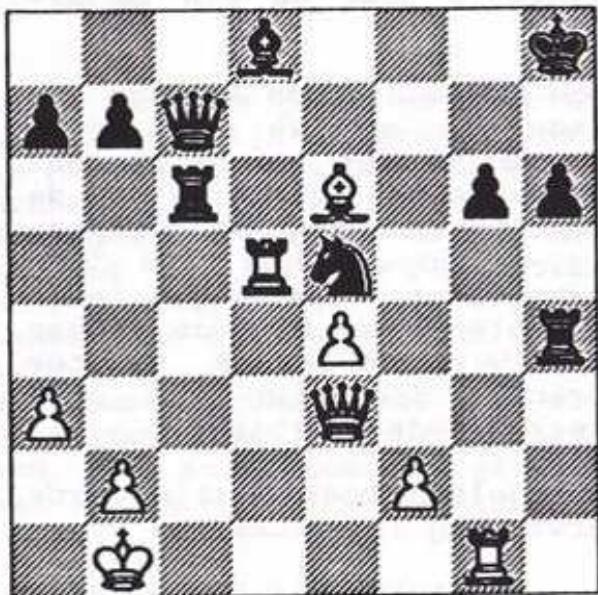
1.d4 Pf6 2.c4 e6 3.Pf3 d5
4.Pc3 Le7 5.Lf4 0-0 6.e3 c5
7.dxc5 Lxc5 8.Dc2 Pc6 9.a3
Da5 10.0-0-0 Le7 11.g4 dxc4
12.Lxc4 e5 13.g5 exf4 14.gxf6
Lxf6 15.Pd5 Ld8 16.Thg1 Kh8
17.Pg5 g6 18.h4 Pe5 19.Kb1
Lf5 20.e4 Le6 21.Lb3 Tc8
22.De2 h6 23.Pxe6 fxe6

24.Pxf4

is een incorrect offer

24...Txf4 25.De3 Txh4 26.Lxe6
Tc6 27.Td5 Dc7

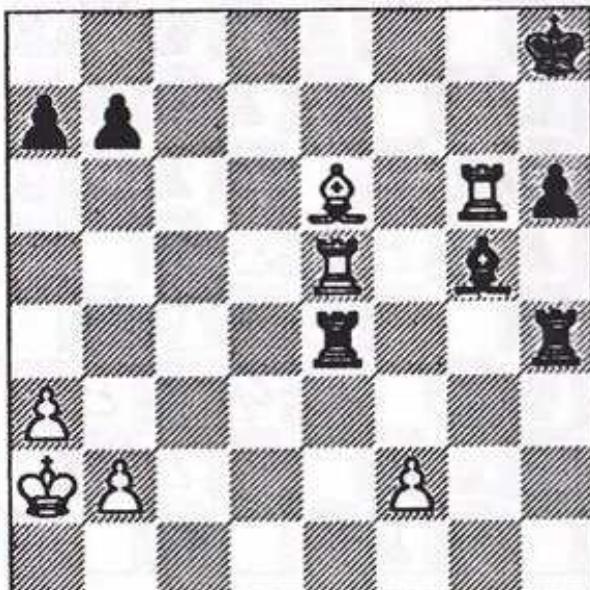
28.Txg6

Een briljant offer, maar of het correct is?

Eén variant: 28...Th1+ 29.Ka2
Txe6 30.Txe6 Dc4+ 31.Db3 Td1+
32.Kxa1 Dxb3 33.Txd8+ Kg7
34.Txe5 en wat nu?

Unzicker vertrouwt 28...Pwg6
helemaal niet en speelt

28...Lg5 29.Dd4 Tc1+ 30.Ka2
Dc4+ 31.Dxc4 Txc4 32.Txe5
Tcxe4

33.Tc5

dreigt mat met 34.Tg8+ Kh7
35.Tc7

33...Lf4 34.Td5

Wit dreigt nogmaals mat. Zwart geeft op, 34...Txe6 35.Txe6 levert een verloren eindspel op.

Volgens het bulletin had Unzicker enige malen kunnen winnen, maar waar?
Een fascinerend duel.

In der Bad Wildbader Trinkhalle:

Die Entscheidungen nahen

Mark Taimanov aussichtsreichster Kandidat auf den Titel

(esch). Nach der neunten und damit vorletzten der insgesamt über elf Runden gehenden Schach-Senioren-Weltmeisterschaft in der Trinkhalle in Bad Wildbad, die am Samstag mit der Krönung der Weltmeisterin und des Weltmeisters endet, zeichnete sich möglicherweise eine Vorentscheidung bei den Herren ab. Der russische Großmeister Mark Taimanov aus Moskau führt mit 7,5 Punkten das Teilnehmerfeld an und liegt gleichauf mit Boris Arkhangelsky, Moskau, die am gestrigen Freitag im direkten Vergleich gegeneinander anzutreten hatten. Das Tabellenbild (Resultate des neunten Spieltags berücksichtigt): 3. Großmeister Bukhuti Gurgenidze, Tiflis, vor Abram Khasin, Spartak Moskau; 5. Anatoly Lein, New York; 6. Nikolai Krogius, Lokomotive Moskau; 7. Evgeni Vasiukow, CSKA Moskau; 8. Josif Vatnikow, Massachusetts; 9. Heinrich Froncek, Calw; 10. Kim Semachev, Riga.

Beim Weltmeisterschaftswettbewerb der Damen verteidigte Großmeisterin Tatjana Zatulovskaja aus Moskau ihre Spitzenposition. Mit bislang acht Punkten auf ihrem Konto wird ihr der Titel der Weltmeisterin nicht mehr zu nehmen sein. Sie teilt sich die Spitzenposition mit der Amerikanerin Ruth Donnelly und Merike Ritova. Reval, die jeweils auf 6,5 Zähler kamen. Titelverteidigerin Eva Ladanyike-Karakas aus Budapest liegt abgeschlagen auf dem vierten Rang.

Bei den deutschen Schachmeisterschaften, die parallel zur WM ausgetragen werden, liegt Thomas Luther, Berlin, nach der siebten Runde mit 5,5 Punkten an der Spitze. Auf dem zweiten Platz rangiert mit gleicher Punktzahl Thomas Pachtz, Duisburg, vor Jens-Uwe Maiwald, Erfurt, Jörg Hickl, Porz, Michael Bezoild, Bayern München, Lutz Espig, Hof, Rentala Nagendra, Kronshagen, S. Schmidt-Schäfer, Waldshut-Tiengen, und dem zehnten, Wolfgang Uhlmann, Dresden.

Der Bad Wildbader Oliver Günther, der für den Oberligisten Untergrombach startet, liegt mit 4,0 Punkten auf dem 17. Platz des 46 Teilnehmer großen Starterfeldes.

Im Wildbad Open, ein internationaler Wettbewerb, der zum neunten Male in der Bäderstadt über die Bühne geht, führt nach sieben Runden der Schwaikheimer Valentin Arbakov mit 7,0 Punkten. Die weitere Plazierung: 2. Eckhard Schmittdiel, Göppingen; 34. K. Kachiani-Gersinska, Kuppenheim; 4. Eliahu Shvidler, Moskau; 5. Sergey Kalinichev, Berlin-Steglitz; 6. Panagiotis Cladouras, Zehlendorf; 7. Georg Siegel, Zähringen; 8. Wolf-Ram Heinig, Zehlendorf; 9. Jan Adamski, Lethmathe; 10. Robert Rabiega, Berlin. Die Starter des Schachclubs Bad Wildbad hielten sich in dem überaus spielstarken Teilnehmerfeld ausgezeichnet. Mit 3,5 Punkten rangiert Michael Feistritzer auf dem 57. Rang und Dr. Rolf Gauba hält mit der gleichen Punktzahl die 60. Position.

De schakers kregen twee vrijkaarten voor het Thermalbad. Nadat men mij verzekerd had hierin niet te kunnen verdrinken heb ik als hydrofoob de stoute schoenen aangetrokken onder het motto: Den Geist trainieren und auch Sport betreiben heißt älter werden aber jung bleiben.

Zo'n sukkel met slechts een zwembroek hadden ze in geen jaren binnen gehad. Iedereen komt met tassen vol baduitrusting maar uitgerekend een Nederlander met een land vol water niet.

Tot mijn verbazing kwam ik er verwikt en niet afgepeigerd naar buiten. Ik had het vaker moeten doen, zie maar.

Wit: M. Heyne

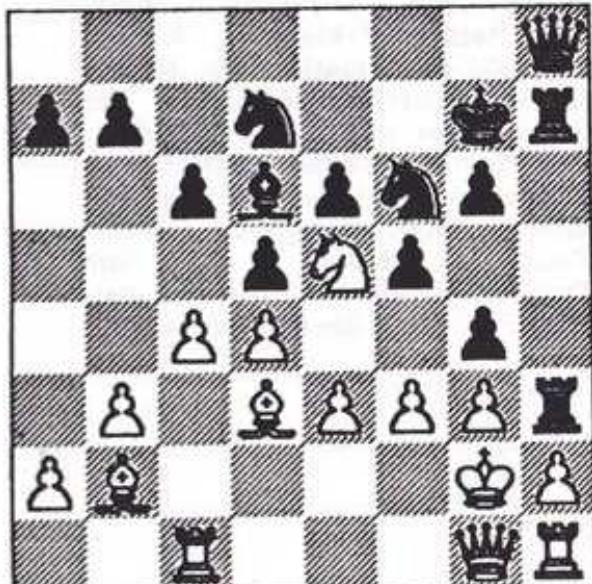
Zwart: Wout Knol

Hollands

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Pf3 e6
4.e3 f5 5.Pc3 Pf6 6.Le2 Ld6
7.0-0 0-0 8.b3 De7 9.Lb2 Ld7
10.Pe5 Le8 11.Tc1 Pbd7 12.Pb1
g5 13.Pd2 Lg6 14.Pdf3 Pe4
15.Pxg6? hxg6 16.Pe5 Kg7
17.f3 Pf6 18.De1 Th8 19.g3
Th6 20.Kg2 Tah8 21.Th1 Dd8!

verhindert Da5

22.Ld3 T8h7 23.La1 Dh8 24.Dg1
Th3 25.Lb2 g4

op f4 volgt nu Ph5 en dan Pxg3

26.fxg4 Lxe5 27.dxe5 Pxg4

en wit geeft op.

Zelden heb ik het zo betreurd geen Russisch te spreken. Alle deelnemers aan de drie toernooien had ik van een folder over het schaakgebeuren in december 1993 te Groningen voorzien in opdracht van Johan Zwanepol. Hier bleef het niet bij en weldra bevond ik mij in de positie van onderhandelaar en reisadviseur. De één had moeilijkheden met zijn hond, de ander wenste een nachttrein naar Groningen en een derde verzocht om een retourticket New York-Amsterdam en alle Russen hadden visumproblemen. Bijna alle Russen kwamen langs met of zonder tolk. Mijn waardering voor het werk van Zwanepol was al groot maar is na deze week in Bad Wildbad tot grote hoogte gestegen.

In deze tiende ronde speelde de heer Oud tegen Mertins uit München, één van Duitslands sterkste senioren.

De heer Mr. N. Oud speelde vroeger achter Jonkman aan het tweede bord van VVGA (Vereniging van Gemeente Ambtenaren te Amsterdam) in de Nederlandse hoofdklasse en later eerste klasse. De dramatische wedstrijd VVGA 1 - Unitas 1 waarin de Amsterdammer E.D. de Waal een hartaanval kreeg en daarna snel op 5-5 werd afgesloten herinnerde ook hij zich heel wel. Overigens is de club VVGA opgeheven.

Wit: N. Oud (2042)

Zwart: K. Mertins (2230)

Cambridge Springs

1.d4 d5 2.c4 e6 3.Pc3 Pf6
4.Lg5 Pbd7 5.Pf3 c6 6.e3 Da5

7.Dc2?

Een nonchalance in deze Cambridge Springs, theorie is 7.Pfd2

7...Pe4 8.Lh4 Lb4 9.Tcl Dxa2
10.Ld3 Pxc3 11.bxc3 Dxc2
12.Txc2 Ld6 13.0-0 dxc4
14.Lxc4 h6

Zwart heeft de pion op a2 gewonnen maar blijkt in het vervolg "Angst vor der eigenen Courage zu haben".

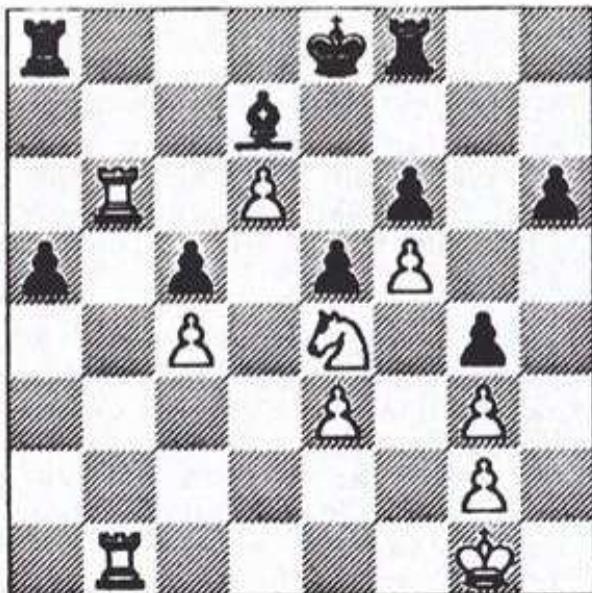
15.Pd2 g5 16.Lg3 Lxg3 17.hxg3
b6?

Veel beter is 17...Pb6 18.Ld3
Pd5 19.e4 Pc7

18.f4 g4 19.f5 e5 20.Pe4 f6
21.Le6 Tf8 22.c4

Het vervolg wordt door Oud ijzersterk gespeeld

22...a5 23.d5 c5 24.Tb1 Ta6
25.Tcb2 Ke7 26.d6+ Ke8
27.Lxd7+ Lxd7 28.Txb6 Ta8

29.Pxc5 Lxf5 30.e4 Lc8 31.Tb8
Txb8 32.Txb8 Kf7 33.d7 Lxd7
34.Txf8+ Kxf8 35.Pxd7+

en wit won na enkele zetten.
Het was zijn derde overwinning
in successie en hij kwam zo op
6½ uit 10. Ook Rost van
Tonningen haalde deze score.

In de krant stond: So kann ein Nickerchen nach Beendigung der Partie verlorene Kräfte wiederbringen. Het betreft de heer Alexander Kaminik uit Odessa, winnaar van het seniorentoernooi in Bad Sooden-Allendorf 1993. De man voelde zich echter ziek.

In de laatste ronde zat Neerlands hoop langs het touw. Zij zaten daar ook het langst, de grootmeesters aan de top hadden na een paar zetten remise gespeeld en de rangorde boven in het klassement snel vastgelegd. In de partij Usatschyi-Oud kon wit met moeite remise houden. Zo haalde Oud in de laatste 4 ronden 3½ punt!

In de partij Rost van Tonningen-Suetin offerde wit een stuk voor twee pionnen en leek hij een verloren eindspel in te gaan tot de grootmeester door middel van een paardvork een toren weggaf! Waarschijnlijk onder druk en indruk van dit voorval gaf wit een stuk terug (zwarte loper tussen witte toren en paard), waarna de partij remise werd gegeven. Zo haalde Rost van Tonningen in de laatste 4 ronden 3 punten!

De overige Nederlanders presteerden dit niet.

De uitslag luidt:

1. M. Taimanov	8½ pnt
	uit 11 partijen
2. B. Gургенидзе	8½ pnt
3. B. Arkhangelski	8½ pnt
4. A. Lein	8½ pnt
5. N. Krogius	8½ pnt
6. A. Khasin	8 pnt
7. E. Vasiukov	8 pnt
8. K. Honfi	8 pnt

7½ punt behaalden Vatnikov, Onat, Semachov (Letland), Bodisko (Rus).

7 punten behaalden Suetin, Usatschyi, Unzicker, Braun,

S. From (Den), H. Hoffmann, Sarapu, Stoliar, Pantaleev (Bul), Jahr, Bernhöft, Rost van Tonningen, Darski (Rus), Oud, Lundquist (Zwe), Ahlberg.

Het resultaat van 7 uit 11 is het hoogste ooit door Nederlanders gescoord in het wereldkampioenschap voor senioren en kan dan ook een uitstekend resultaat worden genoemd. Van de overige Nederlanders haalde Knol 6 punten, Van Bellen 5½ en de krasse 84-jarige Piet Veldheer een Meisterdrittelf van 4 punten.

In de grote zaal van het Kurhaus werden 's avonds de prijzen uitgereikt. De nieuwe wereldkampioen voor senioren Taimanov kreeg goud omgehangen, Gургенидзе zilver en verrassend Boris Arkhangelski brons. Naast Taimanov kreeg ook de nestor Morrison een bokaal.

Wereldkampioene werd Tatiana Zatulovskaya (met overmacht, 10 uit 11), zilver kreeg Merike Ritova (8½ uit 11) en brons Ruth Donelli (8 uit 11, Rochelle in de USA). De kampioene van vorige jaren Eva Karakus werd vierde met 7 uit 11.

Een oud-voorzitter van de Duitse Schaakbond sprak voortreffelijk en reikte ook de prijzen uit aan de nieuwe Duitse kampioen Thomas Luther (6½ uit 9 na barrage met Thomas Paehtz) en de winnaar van het toernooi Valentin Arbakov (8 uit 9 maar liefst) en aan Kalinichev, Shvidler, Schmittdiel (7 uit 9).

Het harmonieorkest van Wildbad was in topvorm die avond.

Ondanks het feit dat de werkomstandigheden voor de wedstrijdleiding bepaald niet optimaal waren, slaagde het team onder leiding van de heer H.A. Krützfeldt uit Bremen erin het

toernooi in goede banen te leiden. Een dankwoord in het Russisch uitgesproken door Arkhangelski en in het Duits vertaald door een Hongaar besloot de Siegerehrung. Toen ik als een der laatsten het Kurhaus verliet, hoorde ik de ober roepen: "Da schläft noch einer". Het was Kaminik.

De volgende dag reisden de heer Veldheer en ik samen per trein terug naar Nederland. Veldheer is de grote organisator geweest van het Hoogovens Schaaktoernooi. De grootmeesters in Wildbad kenden hem allemaal. Hij kan uren vertellen over zijn

belevissenissen met het Schakersvolk. De volgende anekdote is waard te worden vermeld. Tijdens een Hoogovenstoernooi zitten de schrijver en schaker Godfried Bomans en Veldheer aan de bar. Er komt een man aan die zegt: "Meneer Bomans, hoe kan ik een persoonlijkheid worden?" Bomans kijkt de man rustig aan en zegt met een effen gezicht: "Wendt U zich tot de heer Veldheer, hij heeft nog les van mij gehad", waarop Veldheer replieert: "Dat klopt maar hij is nogal duur".

Het seniorenschaak blijft een avontuur.

Assen, november-december 1993

Wolter Knol.